

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ugron Gábor.

Ugron Gábor, mióta újra tagja a parlamentnek, tegnap szólalt fel először a Házban.

Ugron nagyszabású beszédéről a M—g a következőket írja:

Bpest, ápril. 19.

Ugron Gábor beszélt ma, először azóta, a mióta az őt megillető helyet megint elfoglalta a parlamentben. Beszéde úgy zuhogott végig a magyar nemzet méltatlan, keves képviselésén, mint a termő nyár fergeteges zivatarra. Az ilyen hanghoz nem szokott kormánypartí tucatzképviselő megdöbbenve, szorongó érzéssel szemléltek, hogyan bontakozik ki fenséges nagyságában az ő-magyar géniusz, parancsolólag követelve a nemzet számára azt, a mi minden nemzetet megillet.

Emlékezetes jelenet volt az. A magyar törvényhozás műhelye egyszerre törvénytívó teremmé változott. Ugron Gábor nyíltan, ország és világ előtt megvádolta a magyar törvényhozást, hogy elmulasztotta kötelezettségét. Harminczkét esztendője volt arra, hogy szervezze a nemzetet; hogy tervet alkosson jövő fejlődése számára; hogy czélokra tüzzön ki számára, a melyek felé öntudatos kormányzással vezesse a nemzetet. Hol van a szervezett nemzet? Hol vannak a pozitív tervek, a kitűzött czélok, a szabatos program? Miben merült ki a magyar törvényhozás munkája? Abban, hogy melyik érdekes csoport kerítse kezére a hatalmat. A pártokat szervezték, nem a nemzetet. És ebben az alacsony munkában szétrombolták a nemzet hitét jövőjében, bizalmát önmagában, megzavarták lelkének tisztá harmoniáját, megrontották erkölcsét. Ennek a munkának az eredménye az az ingoványos, zilált állapot, a mibe ma jutottunk.

Mert, hogy állunk ma? Áldozatai, játéklapdaja vagyunk annak a bizonytalanságnak, a mely a szomszéd államon erőt vett. Sem gazdasági, sem politikai állapotainkat nem engedik konszolidálni azok a nemzetiségi torzsalkodások, a melyek — nem nálunk, hanem Ausztriában dülnek. Mi volna természetesebb, mint hogy elvágjuk azokat a köteleket, a melyek az ő tánczó hajójukkal együtt rángatják a mi sajkánkat is? Igen, de a nemzetnek erre nincs ereje. Kiölték belőle a rabló-lovagok, a kik a nemzet kincseiből a maguk iszákját siettek megtölteni. Ezek tanították meg a nemzetet arra, hogy — mint a karthágói bányákban — csak hason csuszva lehet előre haladni. Most kelle-ne a szervezett nemzet, élén az uralkodóval, a királyi házzal, szemei előtt a határozott, egységes, fölsimított czélokkal. Ezt a köteleseget mulasztotta el harminczkét évi önző tepsedése alatt a magyar törvényhozás.

A vád súlyos, de az ítélet még súlyosabb. Ez a nemzetűl rendszer már a véderővita után megbukott, de — nem halt meg. Meg kell halnia! Csak így nyílik meg a magyarnak jobb jövő. Ugron hatalmas szavában a nemzet ítélete nyilatkozott meg. És az a mult meg fog halni. A gonosz szellemeket, a melyek minden kormányváltás után előbujnak, hogy megrontsák az új kormányzat szellemét és életre galvanizálják a bukkott

rendszer, most az ő lángszava fogja visszaverni sötét ödükba. Östörának égő csapásait az a vert had nem képes kitartani; megérdemelt sorsukat: a teljes szétzüllést most már el nem kerülhetik.

Mikor az ég dörög: a kis-szívűek elzárkóznak. Így volt ma is. Ebben a mai parlamentben az égháboru fenséges csodája nem az elragadtatás gyönyörűségét, hanem a törpeség nyomasztó érzését kelti föl. Külső, zajos hatása Ugron beszédének ezért nem volt akkora, mint az igazi, a benső. Hiszen — a mint ő mondotta — az emberek csak most kezdenek fellelékeni egy győtrő, erőszakos rendszer nyomása alól és csoda-e, ha a zsibbadt szármak egyszerre magasan repülnek nem képesek? De az arcokzon mindennél meglatott, hogy a lelkek egy mindenneknél erősebb erő ellenállhatatlan hatása alá jutottak, a mely erő megindítja a keserű, de gyógyító lelkifolyamatot: az önvádat.

Politikai hírek.

Országgyűlés. A képviselőház, mint

már tegnap említtük, tegnap befejezte a költségvetés tárgyalását. A befejezést emlékeztetéssel tette Ugron Gábor hatalmas beszéde, melyet a Ház minden oldalán a legnagyobb érdeklődéssel hallgattak. Igen sajnáljuk, hogy térszűke miatt nem közölhetjük egész terjedelmében vezérünk e gyönyörű szónoklatát, de egyes részeket alább vesznek olvasóink belőle.

Elbocsátott főispán. Ugy értesülünk,

hogy Szalavszky Gyula trencsényi főispánt a belügyminiszter fölmentette állásától s az erre vonatkozó kommunikét a hivatalos lap legközelebb, talán már holnap fogja közölni.

A házszabályok revíziója. A ház-

szabályok revíziója ügyében megválasztott bizottság, a mely ma megalakult a képviselőházban, elnökévé Szilágyi Dezsőt, előadó-jává Horánszky Nándort választotta.

Ugron Gábor beszédéből.

Az önálló vánterület.

T. Ház! Mi ma a helyzet? Igazán elszomorító. A mig Európának minden népe egy mozgalom által van áthatva és lelkesítve, hogy a saját nemzeti tevékenységét vagyonszerzésre csoportosítsa és irányítsa, a nemzeti dícsőséget ne csak fegyverrel, hanem tudásával és munkásságával is mindenfelé mutassa és hirdesse, addig Ausztriában olyan pártviszonyok, oly áldatlan állapotok vannak, hogy nem lehet tudni, hogy mennyire közeledett már Ausztria a felbomláshoz és mikor válik lehetségessé a megszilárdulás. És mi, a kik teljes anyagi közös forgalomban élünk Ausztriával, ámbar az utóbbi időben már békés viszonyok vannak és a munkásságnak is talán megnyílik az útja és korszaka, mi a saját tevékenységünk kifejtésében, czéljaink megvalósításában foly-

ton gátolva vagyunk azon bizonytalanság által, a melynek nem mi vagyunk az okai, hanem a lajhántalú viszonyoknak rendezetlensége és az ottani áldástalan nemzetiségi torzsalkodások. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Szabad-e Magyarországot olyan politikai helyzetben hosszasan és sokáig megtartani, a hol ne ő legyen ura saját erejének, ne ő szabja meg a maga kereseti feltételeit és ne ő szabályozza azokat a viszonyokat, a melyeknek szabályozása vagy oltalmat, vagy pusztulást jelent a mi anyagi életünk minden forgalmára nézve? Szabad-e nekünk Ausztriával hosszasan és tartósan oly összeköttetésben maradni, a mely annyira benső, hogy a mi egész anyagi életünket megrázkódattatásnak teszi ki, legyen az a megrázkódattatás anyagi vagy politikai, mely Ausztriában dül. (Igaz! Ugy van! Tetszés a szélsőbaloldalon.)

Minden józan politikus, ugy hiszem, azt mondja, hogy el kell választani magunkat a beteg testtől, hogy az egészséges testnek teljes vérkeringése érvényesülhessen. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Az önálló vánterület alapján kell ezen nemzetnek anyagi életét berendezni, (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) hogy csinálhassunk egy munkatervet, a melynek alapján iparunkat és kereskedésünket először hazánk területén oda segítjük, hogy megálhasson és kizárólagossá váljék; (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) aztán oda, hogy a versenyt a külfölddel is felvehesse. Addig az az ipar, a mely a hazai földön, a hazai viszonyokat és konjunktúrákat a haza határain belül nem képes kihasználni, az a kereskedés, a mely itthon nem ura a viszonyoknak és a piacnak, az soha külföldi versenyre nem is gondolhat, nem is lesz képes. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A Bánffy-korszak.

De hát lehetséges-e a nemzet erőit csoportosítani egy hatalmas tevékenységre, a mely levetkőzi a multaknak minden rossz hagyományát, a helyett, hogy a pártharcoknak legnagyobb élességig vitt romboló munkája után megtöltse ezt a Házat háromszáz és egyhatszáz kormányparti képviselővel és kirekeszsen a Házból nem tudom hány törekvést és irányzatot, a melynek ismerete föltétlenül szükséges a törvényhozásra és a nemzetre nézve? Nem! Az a közigazgatási eljárás, az a kormányzási politika, a mely az utolsó években divott, szétrombolta a nemzet hitét önmagában, szétépítette a társadalmi tevékenységnek minden összekötő szálát, mert nem állott meg még a portok keretében sem, nem elegendet meg azzal, hogy elfoglalta a törvényhatósági, városi és községi életet, hanem a maga policziális, erőszakos, romboló tevékenységével behatolt a társadalmi intézményekbe, feloldta azokat is, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) megmérgezte, megrontotta azok fejlődését és az embereket elriasztotta a közélettől; a kiket elnem riasztott, azokat pedig mint a rablólovagokat kezelte. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ha Magyarország közéletében végigte-kintünk, mit látunk? Azt látjuk, hogy az emberek kezdenek lélekzethez jutni, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) s igazán felocsudni azon buta elnyomottság állapotából, mely egészen reájuk nehezedett; (Igaz! Ugy van! a szél-

sőbaloldalon.) de mégis félnek a közélet kapuit kinyitni, hogy azokon belépjenek, mert még az az undorító látvány nem szűnt meg teljesen, mert a mi közéletünknek a munkásai akképp voltak a munkára kényszerítve, mint a miként a karthágóiak a maguk bányáiban a rablólovagokat akként alkalmazták, hogy csak oly szűk és törpe aknákat csináltak — a mint azt mindenki, a ki Spanyolországban járt, megláthatja, — hogy csak hason csuszva-mászva lehetett benne előrehaladni. Ez volt a mi életünk: csak csuszva-mászva mint a rablólovagok a bányában (Igaz! Ugy van! Tetszés a szélsőbaloldalon.) lehetett benne előrehaladni. Kiölték az emberekből az önértéket, kiölték az öntudatot, kiölték a köztevékenységi vágyat. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Lehet-e társadalom nélkül, lehet-e közélet nélkül egy nemzetet akként szervezni, hogy nagyobb tevékenységre legyen alkalmas, hogy nagyobb tevékenységben sikerrel munkálkodhassék? Az a tevékenység, a melyet önként az állami és közigazgatási hatalom parancsszavával el fognak érni, egy nemzetet nagy tevékenységre, nagy munkásságra, nagy erőfeszítésre nem vezethet, csak nagy elhallgatásra képes szorítani, de arra, hogy ez a nemzet új munkára, új terepre ébredjen, újult erővel, újabb tevékenységet új és nagy czéloknak megfelelően intézze, arra nem lesz képes, csak úgy, ha ez a közélet teljesen átalakul és át fog alakulni úgy, hogy a közszellem a maga teljes szabadságában érvényesüljön. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

A főispánok.

Azt mondják a mi történetíróink, hogy a vármegyék akként alakultak, hogy egy várat építettek az ország védelmére, a közbiztonság fenntartására, a körül egy területet szakítottak, abból lett a vármegye. Lehet, igazuk lehet, mert én is elhiszem és látom, hogy a vármegyei önkormányzat a közbiztonság fenntartására az ország tevékenységének vezetésében rendkívüli szolgálatokra képes és van is hivatva.

Azért én nem tudok hozzájárulni ahhoz, hogy az állami adminisztráció, a melyet a kormány jelenített, érvényesüljön és elfogadtassék; mert nem abban volt a hiba a mi közigazgatásunkban, hogy az állami akarat, vagyis mondjuk meg, a miniszterek akaratát nem eléggé érvényesült, hanem éppen abban volt a hiba, hogy onnan a közszellem, a tevékenység, a nemzeti önkormányzat szelleme teljesen kiüldözött. (Élénk tetszés és helyeslés a szélsőbb oldalon.)

Ha azok a várak a középkorban az állam biztonságára érdekében építettek, hogyha ezek a várak olyanok kezébe kerültek, a kik megelégedtek az ország törvényeiről és csak saját érdeküket, saját hasznukat szolgálták és szövetségesek parancsát teljesítették, akkor azok a várak rablóvárrakká alakultak át és rablólovagok látkák. És a rablólovagokéhoz hasonló munkásság folyt Magyarországon vármegyékben 4 éven keresztül, a melynek nem az volt a czélja, hogy a közigazgatás pártatlanul alkalmaztassék, hanem az volt a czélja, hogy csak a párthívek érdekében aknáztassék ki a közigazgatásnak

Ök haza mentek s le sem feküdtek. Vártak a 2 órát.

Éjjel két órakor, a rendelet szerint felkeresték az elítélteket, s velük imádkoztak. Schweidel egy fekete keresztet bízott rá, melyet atyjától örökölt, melyet mindig magával hordott, s mely őt minden csatában megóvta minden bajtól. Kérte, ha majd meghal, vegye át tőle ezt a keresztet s adja át fiának.

Azzal Schweidelt három társával egyetemben reggel 6 órakor agyonlőtték.

A jelenet megrázó benyomást gyakorolt reá. Sirt. Aztán visszatért busan társai-val együtt s Törököt kísérte ki; Török a Bardócz karjára támaszkodva ment a bitófa alá. Szólni sem tudott a könnyektől.

Török szólni óhajtott, azonban nem engedték meg neki.

Bardócz ígéretéhez híven, felment a várba a Schweidel holttestéért. A parancsnok dühöngött „szapperlot”-ozott németül. Ő az egészről csak annyit értett, hogy a katonát ott temetik el, a hol elesett.

Bardócz, végezte éjjel a br. Vécsey holttestének beszentelését, melyre nézve az „Aradi vértanuk Albuma”-nak 150. lapján tévesen áll az, hogy ezt Sulyánszky végezte.

Bardócz Benedek Ferencz és Várady Albert jó barátainak ezt a dolgot így adta elő:

Okt. 6-ának éjszakáján éjfél tájt azzal kopogtak ajtaján, hogy beteghez várják gyónatni. Ő mit sem sejtve magához vette a vinni szokott egyházi eszközöket, s mikor a házból kilépett betuszkolták egy zárt kocsi-
*
utkőzben szemeit bekötötték, s midőn a kocsi a temetőben a sírbolt előtt megállt, s őt bevezették, akkor adták tudtára, hogy az előtte levő koporsót kell beszentelnie, mit ő minden akadály nélkül végezhetett, mert a beszenteléshez szükséges eszközök, s még a papi ruha is már előre elvoltak készítve a sírboltban.

Az aktus végén néhány arannyal akarták jutalmazni, mit ő mint hazafi sirva utasított vissza, s tilták soha sem árulta el, míg székség volt titkolni.
*
Ez események után a vizsgálatok, zaklatások, befogások következtek. Bardócz is aggodott folyton, hogy ki lehet véte annak, hogy ráfognak valamit s elzárják. 1850-ben megkönnyebbült hát, midőn Erdélybe áttették, s Kézdi-Vásárhelyt szolgáltatta az Istent. Azután a kolozsvári szent-péteri templom lelkészévé nevezték ki. Itt 19 évig szolgált, s hűen teljesítette papi hivatalát.

1890-ben, midőn Aradon a szobor-leleplezés volt, áthelyezték Szegedre. Nem érezte jól magát új állomásán. Ismét visszatért kolozsvári hívei közé. 1892. jan. 3-án hunyta le szemeit örök álomra élete 76, pap-sága 50-ik évében.

Aradon jelen volt, mint egyedül még élő gyónató, a szobor-leleplezés alkalmával. De zárkózott természetével, nem jelentette be előre odaérkezését.

A rendezőség csak az ünnepély után tudta meg ottlétét. Az aradi lapok eltávoztása napján emlékeztek meg róla.
*
utkőzben szemeit bekötötték, s midőn a kocsi a temetőben a sírbolt előtt megállt, s őt bevezették, akkor adták tudtára, hogy az előtte levő koporsót kell beszentelnie, mit ő minden akadály nélkül végezhetett, mert a beszenteléshez szükséges eszközök, s még a papi ruha is már előre elvoltak készítve a sírboltban.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Április 20.

Bardócz Sándor minorita-áldozár.

(Schweidel és Török vértanuk gyónatója.)

Békés, zajtalan és csöndes volt páter Bardócznak az élete a lezajlott véres napok után. Ő eme véres napok legborzasztóbbikán, az aradi vértanuk kivégeztetésén, mint gyónató volt jelen.

Az aradi vértanuknak utolsó lelki vigaszt nyújtó papok közül 1890-ben, midőn az aradi szabadság-szobrot leleplezték, csak egyedül jelent meg páptársai közül. Most már ő is elköltözött 1892. jan. 3-án, hogy találkozzék oda fönt korán elköltözött vértanúikkal.

Bardócz meglehetősen elvonulva a nagyvilágtól, zajtalanul munkálkodott 50 évig az Ur szőlőjében. Szereplését a vértanuk kivégeztése körül nem írta le soha, semmiféle lapban. Sem naplót nem hagyott hátra. Kolozsvárt is, a hol a külvárosi szent-péteri egyházban 20 évig működött, kevesen tudták szabadságharczi szereplését. Csak közeli ismerőseinek, ezek között legjobb barátja: Benedek Ferencz hivataloknak, Várady Albert igazgató-tanítónak beszélt el több ízben az eset részleteit. Tőlük közöljük az alábbi részleteket. Arczsképe is Nagy Gyula tanár rajza után csak egyetlen példányban maradt hátra az ereklye-muzeumban. E rajz fény-

képről készült. E fényképen Benedek Ferencz-czel együtt vannak 1890-iki felvételtől megörökítve.

Bardócz az aradi minorita-háznál káplán volt a szabadságharc alatt. Az eseményeket közvetlen környezetének így adta elő:

A világi fegyverletételt megelőző nap rengeteg sok honvéd gyült Aradra.

A konvent udvarára 12 szekeret szállítottak be, melyeken apró ládák voltak.

A honvédek minden utcát, minden tért elleptek.

A honvédek Aradon tartózkodása azonban csak az éj beálltáig történt.

Mire megvirradtak, nem láttak Aradon egy honvédet sem. Eltűnt udvarukról a 12 szekér is, melyekben, mint megtudták, a hadi pénzkészlet volt az apró ládácskába beakva.

Később aztán hírt vették a konventben a világi szomorú fegyverletételné.

E hír vétele után, másnap, az aradi várparancsnok a gvardiánt, Kosztika Tibort hívatta. Elrendelte, hogy minden pap a szakállát, bajuszát borotválja le.

Okt. 5-én egy hadnagy jelentkezett a gvardiánnál, meghagyva, hogy a várparancsnok rendelete folytán haladéktalanul menjen fel a várba 6 pap.

Ő azonban csak négyet küldhetett.

A várban tudokra adták, hogy az elítélteket kell a halálra elkészíteni.

Bardóczhoz Schweidel Józsefet és Török Ignácot osztották be.

Először Schweidelhez vitték, kinek czel-lája előtt ő állott.

Mikor belépett és szemben állt Schweidellel, elérzékenyült úgy, hogy darabig nem tudott szóhoz jutni. Schweidelnél láthatólag jól esett szörnyű helyzetében a lelkes megjelenése. Öleléssel fogadta Bardóczot. Elbeszélte történetét. Olaszországi szolgálatát. Müködését Windischgrätz alatt Budán. Windischgrätz éjjeli szökését.

Elmondta, mennyire fáj meghalni, miután tudja, hogy feleségét, gyermekeit nyomorban kell hagynia. Aggódott, hogy övéinek nem lesz miből megélni. Elmondta lelkeszének, hogy minden vagyona egy zacskóban van. Kérte Bardóczot, hogy ha lehet, észrevétlenül vegye át tőle ezt a pénzt s juttassa nejeinek a kezeibe.

Bardócz gondolkodott egy darabig, majd intett az őrnök, hogy vonuljon el, átvette a kis zacskó aranyat s azt felkötötte a reverenda alá.

Azután arra kérte még Bardóczot, hogy ha netán rosszszul lövik, kérje meg az őrnagyot, lövesse meg egyszer. S holttestét a parancsnoktól kérje ki.

Megbízta, hogy kérje meg a várparancsnokot, hogy engedje meg, hogy a fiától elbucszhasson. De a várparancsnok nem engedte meg.

Remélte, hogy még látni fogják egymást.

Török Ignác levelet írt, a mikor hozzá belépett. Megkérte, hogy a levelet adja át a nejeinek.

Bardócz késő este távozott el a várból s a várparancsnok elrendelte, hogy éjjel után két órakor ott legyenek ismét a papok.

A t. miniszterelnök ur engem nem nyugtat meg ez országnak fejlődésképeessége felől és helyes fejlődéséről, míg én ott a vára-kban látom azokat a lovagokat; én azt akarom, hogy oda olyan férfiak állítsassanak be, a kiknek multjuk, egyéniségük garancziát nyújt az iránt, hogy az ország önkormányzatát törvényesen hagyják érvényesülni, (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) hogy a jogot, a törvényt fogják szolgálni és a közigazgatás meg fogja érní, hogy nem a zsarnokságnak eszköze, hanem egyuttal a méltányosságnak egyik műhelye is lesz, (Zajos tetszés és helyeslés u bal- és szélsőbaloldalon.) mert jó közigazgatást nem lehet csak a törvény, csak a jog és igazság alapján, de még a méltányosság negyedik jelszavának hozzácsatolásával lehet csak alkotni egy országnak. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A Tisza-szellem.

T. Ház! 10 év óta Magyarországnak ugy parlamenti, mint közléte nagyművű hánykódásoknak van kitéve. Ez a nagyművű rázkódás és nyugtalanság nem történik ok nélkül. Annak oka pedig csak abban van, hogy a véderővita után megbukott egy politikai rendszer s azt a politikai rendszert, daczára, hogy megbukott, mégis tovább akarták folytatni, tovább akarták érvényesíteni. Sikertült is ez annyira, hogy Bánffy-nak négy-évi kormányszata alatt az a Tisza-féle rendszer eljutott fejlődésének non plus ultrájára s megálathattuk ott, hogy az a politikai rendszer, ha tulzásba van vive, micsoda mérges gyümölcsöket terem, mily veszélyeket hoz a nemzet nyakára, e nemzet jövőjére. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A parlamentnek s a kormányoknak mindig az volt a szerencsétlenségük, hogy midőn kormánúra léptek, mint a mostani kormány: igérték, hogy ők ugyan a régi párt-nak hívei, de új rendszert fognak képviselni. (Derűtlenség a szélsőbaloldalon.) Ez az ígérget egy pár hónapig eltartott s aztán csak azt vettük észre, hogy egy gonosz szellem újra hatalmába kerítette őket, (Igaz! Igaz! a szélsőbaloldalon.) s az a mult, melynek meg kellett volna Tisza Kálmán bukásával halni, újra elkezdett élni, (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) újra elkezdett tovább működni, tovább hatni. (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon.)

Nem veszik önk észre, hogy ez a gonosz szellem itt a törvényhozás termén is néha-néha ugy átsurran. Egyszer egyik sar-kában látjuk, máskor egy közepes padban, harmadszor odakünn a folyóónak sötétiségében. (Derűtlenség a szélsőbaloldalon.) Ennek a gonosz szellemnek az a búhűjos és babonás természete van, hogy mikor ő maga elmúlt is, a multnak még életet tud adni, s a költő azt mondja, hogy még futásában is a jelenlét alárczát viseli. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Az a természete van, hogy mikor beszél, nem az a fontos, a mit mond, hanem a mit elhallgat. [Tetszés a szélsőbaloldalon.] Az a természete van, hogy sohasem azt teljesíti, a mit ígért, hanem a mit nem ígért. [Derűtlenség a szélsőbaloldalon.] S ez a szellem az, mely ennek a törvényhozásnak gondolkodását időről-időre megragadja, s viszi magával s tolja maga előtt a kormányt. E gonosz szellem hatalma nemcsak itt fészkel, ez végig suhan az egész országon s meg-megüli az országnak egyes pontjait. [Tetszés a szélsőbaloldalon.]

Ha azt akarja a miniszterelnök ur, hogy el-hígyjük, hogy programját is meg akarja való-sítani, elszántasága is van hozzája, akkor első az, hogy tudjon megbékülni azzal a gondolattal, hogy a multnak meg kell halni, (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) annak a gonosz szellemnek pedig meg kell semmisülnie. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Mert az a gonosz szellem, ha időt adnak munkára és tevékenységre, csak oda fogja vinni a Széll-kabinetet, a hová vitte a Szapáry-, Wekerle-

és Bánffy-kabineteket. Annak a gonosz szellemnek munkáját, tevékenységét meg kell semmisíteni. S ebben számíthat a kormány az én tevékenységemre is, mert én egy új korszakot akarok, új emberekkel, nagy és magasztos czélokkal. Ebben a munkában pedig számíthat reám, hogyha válaszfalat akar emelni a mult és a jövőnd között. Legyen önk is elkészítve arra, hogy csak ugy fognak az országnak hasznót tenni, csak ugy fognak hasznos munkát végezhetni, ha levetkezik a multnak egész szellemét, átalakulnak abban a szellemben, melyet Deák Ferencnek minden igéje és minden törvénye hirdetett. Akkor mi, kik a nemzeti önállóságnak és függetlenségnek vagyunk munkásai, tisztelettel s becsütléssel fogunk önfölké tekinteni, kezét fogunk, s ba egymás mellett fogunk is harezolni, de egymás ellen nem fogunk többet küzdeni.

Ne higgye a t. miniszterelnök ur, hogy ez az én figyelmeztetésem csak szószóki fogás. Emlékezzék Sadi meséjére, a ki elment és megtalálta az égi rózsákat. Azoknak föl-ségek illatuk volt. Fölfogta a maga kaftánjának szögét, belészédett egy csomó rózsát. Azoknak szépségét addig bámulta, még illatuktól elkábult. Kaftánjának szöge kezéből kicsuszott és mire fölésmélt, a rózsákat is elvitték, de még a kaftánját is. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon. Általános derűtlenség.)

T Ház! Nem látom Magyarország életének azt a nagy és hatalmas programját, mely a nemzeti munkásságot szervezi, tevékenységre bírja és irányozza. Másfelől, mint az 1867-es törvényeknek a csonka Magyarorszag és mint a mi gondolatunkban más szabad és független államok mintájára a szabad és független Magyarország, a mily távol állnak egymástól, oly távol állók én is a kormánnytól. Ezért én a költségvetési törvényjavaslatot nem fogadom el a részletes tárgyalás alapjául. (Zajos helyeslés és éljenzés a szélsőbalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Mulatság.

Az egyetemi matiné iránt városszerzte nagy az érdeklődés, a min senki sem fog csodálkozni, ha csak futó pillantást vet a programra, mely a következő:

1. Megnyitó ének, előadja az Egyetemi Kör énekara.
2. Elbeszélés Gyarmathi Zsigmondné uraszonytól.
3. Chopin Tarantelle zongorán játsza Bocskor Adrienne k. a.
4. Versek, irta és felvassa Keményfi.
5. Perényi Margit k. a. éneke, Stephanides Károly ur kísérése mellett.
3. Eöry László j. h. szavalja. E Kovács Gyula. Hajnal Uram cz. költeményét.
7. Schumann: Clavierquintette, előadják zongorán Rigó Anna k. a. I. hegedűn Kovács Kálán ur, II. hegedűn dr. Hóntz Kálmán ur, violán Madari Zoltán ur, cellón Taritzky Ferenc ur.

A Vármegehááz diszterme még nem látott olyan díszes közönséget, mint a milyen egybe fog vasárnap d. e. gyűlni. Jegyekért 80 krjával meg lehet váltani Bittó Reszó főtéri üzletéből. A bizottság de szívesen lát minden érdeklődőt.

Egyleti élet.

Az Erdélyi Múzeum Egylet Orvostermészettudományi szakolytálya e hó 21-é d. u. 5 órákor az éleltani intézetben orvosi szakülést tart.

SZINHÁZ.

Tanqueray második felesége.

Hangzatosabb reklám egyetlen külföldi darabot nem előzött meg, mint a „Tanqueray

második feleség”-ét. Körülbelül fél éven át minden héten jelent meg egy-egy szerény kommuniké, mely részint a darabról, részint szerzőjéről beszélt. Ezekben nem egyszer olvastuk, hogy *Pinero* (a darab szerzője) az angol *Dumas* fis. Ez még semmi. Legnagyobb feltűnést keltett egyik lap azon állítása, hogy *Pinero*-t hazájában a modern *Shakspeare*-nek nevezik. Ez már nagy feltűnést keltett. Nagyobbat egy íróról mondani sem lehet. Épen annyi ez, mintha egy ma élő poétáról (ki természetesen költői elbeszéléseket ír) ezt olvasnók: „a XIX. század *Homeros*-a.” Komolyan nem vetjük ezeket a reklámokat és igazunk volt. Most már tudjuk, hogy *Pinero* mennyire *Dumas* és mennyire *Shakspeare*! Hiszen „*Tanqueray* második felesége” nagyon közpérszerű alkotás. Még csak nem is eredeti. Francia tárgy angol szószban. Problemája ez: el vehet-e valaki olyan nőt, ki nem tartozik a társadalom tisztességes osztályához? *Pinero* azt feleli: nem. De miért? Lássuk a megokolást. *Tanqueray* urnak, ki egy nem tisztességes nőt vett második feleségül, van egy leánya. Ez a leány beleszeret egy emberbe, a kiről kiséül, hogy valaha szeretője volt az ő nem tisztességes feleségének. Tehát ilyen eshetőségek elkerülése végett nem lehet rovvott multu nőt venni el. Legalább így okolja meg *Pinero*. Mert a mi egyebet felhoz ellene, az nem általános, csak speciális dolog. A megoldás pedig épen furcsa. A felesége megmérgezi magát. Ez természetellenes. *Pinero*, bár igen jó alakokat hoz a színpadra és találóan is jellemez: nem érdekes. Hogy mégis érdekes volt nekünk, azt *Láncey* Ilkának köszönhetjük, ki belevette szerepébe az ő előkelő művészetét. Ezt a bájos asszonyt, kinél kevés érdekesebb színpadi jelenség van, kevésse ismeri a kolozsvári publikum. Kolozsvárt sohasem játszott. Egy időben a budapesti Nemzeti Színháznak volt díszé, most a Vigszínháznak legelső művésznője. Abban a genre-ben, a mely az ő igazi tere, alig versenyez vele valaki a magyar színpadon. Mindig disztíngvált, finom, előkelő s művészete különösen a detailokban páratlan. Ezt láttuk tegnap Ray Paulájában is, mely szerepet sok, nagyon sok lélektani igazsággal játszott. Különösen pompás volt a harmadik felvonásban, melyet olyan meghatóan játszott, olyan közvetlen hatással, hogy önkéntelenül, egyszerre tapaszt mindenki nyílt színen. A kiváló művésznőt különben minden felvonás után számtalanszor hívták a lámpák elé zajos tapsok közt s egy babérkoszorút és több virágcsokrot nyújtottak fel neki. A többi szereplők közül E. Kovács Gyula vált ki *Tanqueray* szerepében. *Janovics* Orreyd bárót játszotta a la Zaeconi. A többi szereplők egy-két kivétellel igyekezettel játszottak. Az előadás különben vontatott volt. (b. á.)

*
Carmen kerül színre holnap. Ez lesz a szezon utolsó operaelőadása.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 20.

— A Petőfi-Társaság Petőfi emlékünnepeje április 24-én Kolozsvárt a Nemzeti Színházban az eddigiek szerint, az

feesőg kis nyelvélvi mit történt. Midőn elhatároztam magamban, hogy valószínűleg mind a ketten elaludtak és felnyitottam a szememet, hogy erről meggyőződjem, Rozamond izmért beszélt, de nem a szokott vidám hangján.

— Jack, most nem szereted annyira a kis hangodat, ahogy ezelőtt téved?

Jack megrettent és egy pillanatig sem válaszolt. A türelmetlen kis leány ismételte a kérdését.

— Jack, nem szeretsz úgy, mint ezelőtt?

Aztán azzal a kedves duzzogással és vállhuzással a mit olyan jól ősmerek, ámbár nem láttam. folytató:

— Milyen szánalmas dolog, hogy Németországban hagyta a nyelvedet és felugrott.

— Bolondság, édesem! Ekkor Jack is felállott, s az egyik kezét a leány vállára tette. Rozamond, te nagyon jól tudod, hogy mi voltál te mindig nekem, ugy-e édes?

— Nyomorult, haláladatlan teremtes volnék, ha nem tudnám! kiáltá az impulzív kis jószág a haragból a megbánásba esapva át. De Jack, te még nem válaszoltál a kérdésemre.

— Tehát el ne felejtsd, hogy soha sem lehetsz és nem leszel kevesebb, mint a mi voltál.

— Ugy hát nem hasonlítok a szegény Traddleshez! mondá Rozamond pajzánul nevetve.

— Traddles? ismétlé Jack.

— Nem emlékezel reá, hogy a nagybátyja nem szerette Traddlest, midőn az felnőt? A mi elég nagy szerencsétlenség volt szegényre, mert a bátyja egy cseppet sem szerette és aztán a gazdasszonyát vette el feleségül! Ki hitte volna, hogy valaha elfelejté, a mit Dickens írt! Minden munkáját ismét elolvastatom veled. De most megyek, hogy segítsek Pen nének a vacsorával, mert máskülönben kikapok!

esetleges változások fenntartásával, a következő föltte érdekes és nagyszabásu programmal fog lefolyni:

- 1., Liszt átirat (Szózat, Hymnus) Zenekar, énekkar.
- 2., Ferenczi Zoltán. Felolvasás Petőfiről.
- 3., Dalok.
- 4., Költemény. Irtá és szavalja Ábrányi Emil.
- 5., Cantate: Petőfi emlékezete. Szövegét és zenéjét irtá gr. Zichy Géza. Vezényeli a zene és énekkart a gr. maga.
- 6., Petőfi: Egy gondolat bánt engemet költeménye. Szavalja E. Kovács Gyula.
- 7., Részlet gr. Zichy Géza Roland Mester cz. operájából. Éneki Székely Irén.
- 8., Álmatlan éj, irtá és szavalja Jakab Ödön.
- 9., Költemény, irtá és szavalja Kiss József.
- 10., Költemény, irtá és szavalja Szász Gerő.
- 11., 1848-iki emlékek. Irtá és felolvassa Rákosi Viktor.
- 12., Apotheosis. Színpadi költemény. Zenekísérettel. A költeményt irtá Bartók Lajos, a zenekísérést Farkas Ödön.

Ez Apotheosis szerepkiosztása tervszerint a következők:

Petőfi: .Bihari Ákos. Kilió: Fáy Szeréna. Hunnia: Bajor Riza. Muzsák kara: Turchányi Olga, Vásárhelyi Vilma, Hatala Györgyike. Nők kara: Miklósi Ilona, Horváth Paula, Komlói Emma. 1. Honvéd Janovics Jenő. 2. honvéd Bonis Lajos. 3. honvéd Várady Míldós. A szereplő művésznöket és művésznő-urakat egyidejűleg fogja felkérni Béli Ákos gr., mint a rendező bizottság elnöke.

A páros számú bérlők helyeiket, csak holnap péntek déli 12 óráig tarthatják fenn. Azután a helyek szabadok.

— **Benel Ferencz az erdélyi Szt. Ferencrendiek új fősyndikusa.** P. László Polykárp rendtartományi főnök, — mint örömmel értesülünk — a Groisz Gusztáv dr. hallálával megüresedett fősyndiciusi állásra Benel Ferencz helybeli ügyvédet, a kolozsvári ház syndiciusát nevezte ki. Az új fősyndicius odadó és áldozatkész buzgóságával, melyet mint a kolozsvári ház jogi tanácsosa, eddig is kifejtett, magát e ritka és nagybecsű kitüntetésre esakugyan méltóvá tette, s egyuttal közt biztosítékát nyújtotta annak is, hogy most már, mint e tiszteletré méltó rend egész erdélyrészi tartományának fősyndiciusa is, a rend dologi ügyeit épen olyan lelkiismeretes ügybuzgalommal, példás erélyllyel és lelkesült kitartással, s általánosan ismert jogászri rátermettségének teljes odaadásával fogja képviselni. E hivatal bár csak pusztán tiszteletbeli, s a melletti sok önzellen és áldozatkész tevékenységet kíván mégis annak örömes elfogadása igen jól eső és felemelő hatásu esemény, különösen önző és számító korunkban, midőn a magasztosabb eszmékért lelkesülő idealismus oly kevés jőknak csak a tulajdona. E kitüntetéssel különben az új fősyndicius, nemcsak a rend fő jogi tanácsosává és képviselőjévé, hanem ez érdemes és mindenha kiválóan hazafias rend szellemi, lelki rokonává, s magasztos küldetésök gyümölcseinek is, mint kat'exoáhén lelki testvérok, részesévé lett.

Magunk részéről csakis gratulálni tudunk a nemes rendnek e nem épen véletlen szerencsés választásához, mert megvagyunk gőzőződve, hogy a már a multban oly sok hazafias érdemet szerzett erdélyi Ferencz-

rendiek ügyei egy szintén tántoríthatlan jellemű, nemes érzésű és gondolkozásu elvsz-lard férfinak kezeibe vannak letéve. Sokáig éljen!

— Bontják az emlékoszlopot?

Tegnap a főtéri emlékoszlop környékén olyas-féle mozgás volt észrevehető, mintha az oda rendelt s tényleg ott működött munkások az amugy is áthelyezésre ítélt emlékoszlop szétbontásán dolgoztak volna. Jobban utána nézve a dolognak, láttuk, hogy ugyan foglalkoztak ott munkászekek, de még eddig nem az oszlop bontásán dolgoztak, hanem az oszlop körül elhelyezett négy gázlámpát szedték ki a földből. Ugyan ez is arra mutat, hogy az oszlop áthelyezés munkáját valamikor csak megkezdik, de mert ez csak sejtés, hát a tisztelt tanácsot kérjük meg, hogy ezt a dolgot is érlelje meg megfogható való-sággá. Azt mindenki tudja, hogy ama háromszögbe, melynek központján az emlékoszlop áll, park van tervezve. Azt is mindenki tudja, hogy a parkberendezéseket — tavasszal szokták eszközölni, hát nem ártana ezt a berendezkedést a maga idején, vagy is most megtenni, s ennek okáért azt az emlékoszlopot mennél előbb elhordatni arról a helyről, a hol már csak a főtéri rendezés befejező munkáját hátráltatja. Ugy tudjuk, válalkozónak már ki van adva ez a munka. Tessék őt annak gyors végrehajtására utasítani.

— **Cserebogarak özöne.** Még alig alig fakadnak a rügyek, a cserebogarak már is egy előzőnlötték a kerteket, hogy esténként egész rajokban röpkednek. E kártekonny rovarok roppant pusztítást fognak a fákon és egyéb zöldségen véghez vinni. Miattuk gyümölcsre alig van kilátás.

— **Frőbel intézet ünnepéje.** A kolozsvári városi mintá „Frőbel-intézet” kis növendékeinek ünnepélyes foglalkozása az intézet helyiségében 1899. ápril 22-én, szombaton d. e. 9—12 óráig tartatik meg. Az nap délután 3—6 óráig a kis gyermekek társas oszonnája és 7—10 óráig a felnőttek mulat-sága lesz megtartva.

— **Építészeti szakvizsga.** A napokban folyt le Kolozsvárt a kereskedelm minister által kiküldött vizsgáló bizottság előtt a köműves és ácsmesterek szakvizsgája. A vizsgáló bizottság a következőkből állt: Hosz-zur Pompéjus főmérnök, állami építészeti hivatali főnök, vizsgáló biztosok: Debrezen Márton és Ditrói József városi mérnökök. A vizsgálat a vármegyeház épületében az állami építészeti hivatal helyiségében folyt le; írásbeli dolgozatokból, (rajzok, tervek, költségvetések készítése tb.) és szóbeli kérdésekből állott. A vizsgálatot sikerrel kiállták: Szöllősy Ferencz, ki Pákey Lajos főmérnök műszaki irodájában szerezte a megkívántató ismereteket, továbbá Mihályi Henrik, Stekel József kik Reményik Károly mérnök műszaki irodájában s ennek nagy szabásu építés vállalatainál főleg az egyetemi építéseknl, mint munka vezetők szerezték meg a szükséges építési tudományokat. Mindhármán köntűves mesteri oklevelet nyertek. Végül id. Kuszók József Felsőbányáról, a ki a műszaki elméleti ismereteket a bécsi katonai tisztképző iskolában, továbbá a bányászati szakiskolában, a gyakorlati ismereteket pedig bányá és zuzó művek körül felmerülő építéseknel szerezte, mind az ács, mind a köműves mesterségek tudományából megvizsgáltott s

Ismét szünet állott he, mely alatt érezni kezdetem, hogy éhes vagyok és azt kívántam, hogy bár Penelop siettetné a vacsorát. Aztán Jack beszélt ismét.

— Rozamond, ugye, nem sokat emlékezel az atyádra?

— Nagyon keveset. Csak olyan homályos fogalmam van róla; tudod, mintha álmodtam volna.

— És milyen volt? Nem emlékezem, hogy valaha leírtad volna ötöt előtűnk. — Alig tudom elmondani. De tudom, hogy vastag volt — de tudod, nem éppen olyan poczakos, mint Teó bácsi, — a szemtelen kis fruska! — de tudom, hogy én előttem nagyon terjedelmesnek és hatalmasnak látszott. Azt képzelem néha, hogy —

— Tesilius! — kiáltá Penelop, az üveg ajtónál megjelenve, novetséges torz alaku árnyékot vetve maga elibe, miután a főköjtője a szokottnál is ijeszítőbb volt; jőji be vacsorálni. Jack fiam, hozd be magaddal azt a lusta lányt is. Tesilius, ne csudálkozz, ha holnap reumatikus fájdalmaid lesznek. Megérdemled, miután az éjjeli levegőn vén létedre kigombolt mellényvel ülsz itten. Az isten áldja meg a vén fejedet, azt gondolod talán, hogy vasból van csinálva?

A nővérem mindig áldásokkal traktált, midőn bosszankodott reám. Talán mást gondolt.

IV.

A meleg nyári hetek csendesen teltek el Rózsahalmon. Szeptembernek a második hetében voltunk; elmúlt egy hónapja, mióta a fiunk ithon volt. Nem hosszasan maradt tétlenül. Az én örömömre, a legnagyobb készséggel fogadta el azt a kedvencz tervemet, hogy Doktor Davidsonnak az utódja legyen; kijelentette, hogy ő nem hagyja el Evenwoodot és semmi árért nem telepedne le távol tőlünk.

(Folytatása következik.)

Arad várának bombázásáról a következőket beszélte el Bardócz. Míg a bombázás tartott, majdnem két hétig, őka pinczében húzódtak meg, s ott tartózkodtak a legnagyobb aggódalmak között.

Egy alkalommal, mikor feljöttek, rémülve látták, hogy a szomszéd-ház romban van. Egy bomba szétröpítette az egész házat, zsuluit a ház udvarára szórva. Azontul a temetőben tartózkodtak.

*
Ennyi a Történelmi Lapok 1893. évi 25. 26. 27. lapjainak Bardocz Sándorra vonatkozó közlése.

Ez adatok kiegészítését és kiigazítását annak idején kilátásba helyezte dr. Balogh Sándor 48—49-es honvédtiszt és fővárosi ügyvéd, ki Schweidelnek közeli rokona, ki Ferencz József rakpart 33 sz. a. lakik.

Az aradi vértanuk kivégeztetésére nézve sok részlet van még, a mi tisztázásra vár. Még ezeken kívül is legelső dolog volna tisztázni azt, hogy az okt. 6-án kivégzettek közül 7-nek u. m. Schweidel, Lázár, Pöltenberg, Török, Knezich, Nagy Sándor, Aulichnak a hamvai hol pihennek. A nemzet önmaga iránt tartozó kötelességet teljesítne, ha foglalkoznék ezzel.

K — 6.

Az én gyermekeim.

— *Swerdna Károlytól.* —

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMICA.**

III.

(Folytatás.)

(8.)

Ha a kis leány első érzelme a fiunkat látva bátortalanság volt, az érzés hamar eltűnt.

Hirdetések.

Szolnok Dobokavármegye főispánjától.

371—1899.

355. 1—1.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott vármegye árvaszékénél üresedésben levő és évi 1400 frt törzsfizetés 300 frt lakbérilletmény-nyel egybekötött **elnöki** állásra és esetleg egy évi 1100 forint fizetés 200 frt lakbérilletménnyel egybekötött **ülönki** állásra ezen pályázatot nyitok.

Ugyancsak a kormányzatomra bízott vármegyénél időközben megüresedett három **szolgabírói** állás, melyek mindeikére évi 750 frt fizetés és 100 frt lakbérilletménnyel van egybekötve, továbbá az esetleg üresedésbe jövő törvényhatósági V-ik aljegyzői állás 700 frt fizetés és 200 frt lakbér szintén pályázat alapján megajándékos választás útján fognak Szolnok-Dobokavármegye törvényhatóságának folyó évi tavaszi rendes közgyűlésén betölteni.

Ezennel felhívom tehát mindazokat, a kik a fent elősorolt állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó évi Május hó 15-ének déli 12 órájáig** annál inkább adják be, mert később érkező, vagy az igazoló okmányok tekintetéből hiányosan felszerelt pályázati kéréseket nem veszem figyelembe.

Az árvaszéki elnöki és ülönki állásokra az 1883. évi I. t. cz. 1. és 4. §. VIII. pontjában előírt minősítés beigazolása kívántatik meg, — míg a szolgabírói és aljegyzői állásokra nézve ugyanazon törvényezik 1. és 3. §. I-ső bekezdés d) pontjában előírt minősítés fog mérvadóul tekintetni azon megjegyzéssel — hogy az előjelzett törvényezik 4. §. VIII. pont 2-ik bekezdésében foglalt kedvezmény lehető legnagyobb megszorítással fog alkalmazhatni.

Deésen, 1899 évi április hó 12-én.

Id. br. Bornemissza Károly
főispán.

Sz. 3181—98. tlvk.

343. 3—3

Hirdetmény.

A m. kir. Igazságügyminiszter 1898. évi május hó 18-án 27584. I. M. I/A. sz. alatt elrendelte, hogy a hidalmasi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatósághoz tartozó Bercse község tjkveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. t. cz. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892 évi XXIX. t. cz.-ban szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatba a tjkvi bejegyzése foganatosíttassék.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1899 évi június hó 5-ik napján fog kezdődni.

1. Ennélfogva felhívom mindazokat, a kik a tjkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telek-könyvi hatóság kiküldöttje előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyamán jelenjenek meg — és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. mindazok a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak — de tjkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18. és 1889 évi XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7, és 9. §-sai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesítheti és a bélyeg és illeték el engedési kedvezménytől esnek; és

3. azok, kiknek javára a tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartva bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esnek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Hidalmas, 1899 évi március hó 30.

Nadesan,
kir. albiró.

Sz. 619—899 krj.

356. 1—3.

Tölgyfa eladási hirdetmény.

A nagyalmási volt urbéreses Csesznye és Gujága-fenék nevű erdejében kihasználandó 5843 drb. átlag 45 czm. átmérőjű tölgyfa, Nagyalmáson a községközésként 1899. évi Május hó 14-én d. e. II órakor tartandó árverezésem el fog adni.

Kikiáltási ár 20483 frt 18 kr.
Bánatpénz 2048 frt 32 kr.

Árverezési feltételek megtekinthetők Nagyalmáson a községközésként és B. Hunyadon a járási főerdésznél.

Nagyalmási volt urbéres közönség.
Nagyalmás, 1899 április hó 16-án.

megbízással
Porutz Gyula s. k.
körjegyző.

Sz. 361—1899.

357. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város tekintetes Tanácsa 9202—1899. t. n. szám alatt az ugynevezett Libuczgáti malom elbontását és a bontás által kikerülő anyag értékesítését rendelte.

A szóban levő malom épület lebontásának és az anyag értékesítésének biztosítására Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatalában (Főter 2. szám) 1899 évi április hó 28-án délután 10 órától kezdődőleg nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Az összes anyag értékének kikiáltási ára 2000 forint, mely összegnek 10 százalékát, azaz 200 forintot köteles az árverező az árverezés megkezdésekor az árverező bizottsághoz bántatpénzzel letenni.

Az az árverező a kinek ajánlatát a tekint. Tanács elfogadja, köteles lesz a lebontást és az anyag elszállítását a maga költségén teljesíteni, továbbá köteles a lebontást a tekintetes Tanácsnak ezen árverés eredményének elfogadását és arról értesítése napjától számítva 30 nap alatt bevégezni — valamint ezen idő alatt az összes lebontott anyagokat a helyszínéről elszállítani.

A többi feltételek a városi mérnöki hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1899 április 19.

Debreczeni Balázs
v. I. o. mérnök.

Szolnok-Dobokavármegye főispánjától.

372—1899.

354. 1—1.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bízott vármegye tulajdonát képező décsi „Rudolf” kórháznál nyugdíjazás folytán megüresedett **másod-orvosi** állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással évi 700 frt fizetés, természetbeni lakás, fűtés és világítás élvezete s nyugdíj jogosultság van egybekötve.

Felhívom tehát azon orvos-tudorokat, kik ezen kinevezés útján betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy az 1893. évi I. sz. t. cz. 1. és 9. §-ai, valamint az 1876. évi XIV. t. cz. 63. §-ában előírt képesítéseket, valamint eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű pályázati kéréseiket **folyó évi Május hó 15-ének déli 12 órájáig** hozzám nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy a helyi körülményekre tekintettel kizárólag műtői (operator) képesítéssel bíró pályázók kérvényei vétetnek figyelembe, továbbá kinevezés esetén a kórházban való benlakás kötelező s a város területén folytatandó magán gyakorlat oly mérvben, a mennyiben a kórházi szolgálat érdekeivel összeegyeztethető, meg van engedve.

Az elkészen érkező és a fentjelzett feltételeknek meg nem felelő pályázati kérvényeket nem fogom figyelembe venni.
Deésen, 1899 évi április hó 12.

Id. br. Bornemissza Károly
főispán.

23—899.

358. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1898. évi 10154 számú végzésével Sipos Gábor ügyvéd által képviselt Kolozvári kereskedelmi bank felperes részére Fränkl Sándor alperes ellen 160 forint követelés és járul. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől mult év december hó 1. napján lefoglalt 700 frt-ra becsült ingóságokra, a Kolozsvár városi kir. járásbírósg VI. 1377. —899. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak 103 forint 49 kr. hátralékát, ennek 1899 március hó 2-től járó 6 százalékos kamatai 53 kr. költség, és az ezután költések erejéig a felfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna. alperes lakásán — Kolozsvárt, Küllömonosor u. cza 53a. számú házban leendő megtartására határidőül 1899. évi április hó 24. napján d. e. 12 órája tűztetik ki, mikor a bíróságilag lefoglalt parafa dugók, egy kivágott kőcsí s egyéb ingóságok a leg többet ígérőknek készpénz-fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívom mindazokat, kik az előtervezendő ingóságok vételárából a végrehajtott követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsősorban bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Végre kötelesek a bírósádnak az 1881. évi LX. t. cz. 112. §. értelmében azon követelési összeget, melyre törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdése előtt alulírt kiküldöttnek szóval vagy írásba bejelenteni. A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 ápril. hó 6. napján.

Ligeti József,
kir. bírósági végrehajtó.

245—1899

359. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bhunyadi kir. járásbírósg 1898 évi sp. II. 108. számú végzése által a kalotaszegi takarékpénztár részvénytárs. javára Luka Gligor incesli lakos ellen 177 frt és jár. erejéig 1898 évi szeptember hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 455 forintba becsült 21 kalangya buza, 8 köböl rozs, 2 drb sertés és 2 drb ökörből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandak.

Mely árverésnek a bhunyadi kir. bíróság VIII. 158—898. számú végzése folytán 170 frt látr. tökékövetelés ennek 1899 évi február hó 27. napjától járó 8 százalékos kamatai és eddig összesen 3 forint 50 krban bíróságilag megállapított költségek erejéig — alperesnél, — Incesiben leendő eszközökre 1899 évi április hó 25. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107 és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, becsáron alól is elfognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Bhunyadon, 1899 évi ápril hó 13. napján.

Csutak János
kir. bir. végjtő.

Bernáth Ede Sándor
kerékpár ujdonságok
raktára és javító műhelye Kolozsvárt,
(Vashidnál)



Telefon 412
313. 7—00.

UJ SZABÓ ÜZLET!!!
Van szerencsém a n. érd. közönségnek becses tudására hozni,
hogy Sétator-utca 2. szám alatt
férfi-szabó üzletet
nyitottam és ugyanott bel- és külföldi szövetekből minden idényre
dusan berendezett raktárt tartok.
Megrendeléseket gyorsan, pontosan és jutányosan eszközölök.
Javításokat elvállalok.
A nagy érd. helybeli és vidéki közönség becses pártfogását kérve
vagyok kiváló tisztelettel
Moldován Miklós
férfi-szabó.
334. 4—10.

Házi-asszonyok
próbálják a
Heyden-vanilliát
mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan
biadó, az összes fűszer legnemesebbje, o'csóbb,
finomabb, egészségesebb és a használatban kényel-
mesebb, mint a Soboten vanillia.
I boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10
krajczár!
Kapható minden csemege- és fűszerkereskedésben
és droguériában. — Nagy raktár:
Walter és Dummelnél
Budapest, Alkotmány-utca 29.
257. 5—6.

Speciálista sérvkötőkben!
A Keleti-féle csász. és kir. szab. sérvkötő
orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtöbbet
ezzen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kel-
lemetlen nyomást és eltávolítja az érzékeny
tónél fogva az eddigi sérvkötők hiányát. A Keleti-
féle gummi-sérvkötő idomítható pellottával, szarvas-
bőrrel és biztonsági övvel. Cs. és kir. osztrák-
magyar és belga kir. szabadalom. Kiténtetve Brüs-
selben aranyéremmel és díszokmánnyal. Árak egy-
oldalú 6 frt kétoldalú 12 frt Gyáramban készül-
nek ezenkívül: mullabak, műkezek, járó- és nyújtó
gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer) ortho-
pédiai fűzők, halkötők, görsehrhasnyak és minden
féle gummiáruk urak és hölgyek részére.
Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:
KELETI J. cs. és kir. orvos sebészeti, mű- és köt-
szergyáros **Budapestben.** (Alapított 1878.)
IV. Korona-herceg-utca 17 — Sebészeti műszergyár gázmotor erővel:
IV. Rostély-utca 15. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve Nem
megfelelő kötőszerek készséggel becséréltetnek. 939.10—10

Kitűnő minőség!
Kolozsvári
Szt.-györgyhegyi téglagyár részv.
társaság.
Telefon 181. Telefon 181.
Ajánlja az építész urak és építető közönség
részére
kitűnő minőségű
kézi- és gép-tégláit.
Igen előnyös árak s nagyobb vétel vagy
rotéseknel külön rendkívüli árkedvezmény
nyújtatik.
A téglá minőségéről bárki is meggyőződést sze-
reghet gyártelepeinken.
Megrendeléseket elfogad:
a „Mezőgazdasági bank és
takarékpénztár részvénytárs.”
(Jókal u. 3. — Telefon 52.)
349. 2—5
Igen előnyös árak.

Bányai Sámuel és Fia Erdély legnagyobb női felöltők és szücs-áruk raktára. Kolozsvár, Fötér.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy a **tavaszi idény ujdonságai női felöltőkben megérkeztek.**

Raktárunkat a leghirnevesebb gyárosoktól a legnagyobb gondnal és figyelemmel válogattuk össze, mely ujdonságok megtekintésére a t. vevő kö-
zönséget tisztelettel meghívjuk.

Mely ellen megvédeni elfogadunk minden néven nevezendő szörmeárut, Bundákat, férfi- és női téli kabátokat mérsékelt díjszabás mellett és azok teljes értékéért szavatolunk
235. 14—15

Ny. Magyar Mihály nyomodjában Kolozsvárt.